

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 21Cb/57/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121202893
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Kanderka
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8121202893.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Jaroslavom Kanderkom v právnej veci žalobcu: SIPSTAV s.r.o., so sídlom Jarková 21, 082 22 Šarišské Michaľany, IČO: 50 226 851, zastúpeného JUDr. Vladimírom Novákom, advokátom, Štúrova 8, 040 01 Košice, proti žalovanému: Obec Rožkovany, Rožkovany 106, 082 71 Rožkovany, IČO: 00 327 719, zastúpenému advokátskou kanceláriou PETRÁN A PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA s.r.o., so sídlom Puškinova 16, 080 01 Prešov, IČO: 36 854 581, o určení neplatnosti odstúpenia od zmluvy o dielo a návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, taktó

rozhodol:

I. Žalobu **z a m i e t a**.

II. Priznáva žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom ukladá žalobcovi povinnosť zaplatiť ich náhradu žalovanému s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou zo dňa 14.4.2021, ktorá bola tunajšiemu súdu doručená elektronicky dňa 14.4.2021, žiadal, aby súd určil, že odstúpenie žalovaného od Zmluvy o dielo zo dňa 4.1.2021, uzatvorenej so žalobcom dňa 7.8.2020, je neplatné. Zároveň sa žalobca domáhal, aby mu súd voči žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Žaloba svoju žalobu odôvodnil tak, že žalobca uzatvoril ako zhotoviteľ so žalovaným ako objednávateľom dňa 7.8.2020 Zmluvu o dielo (ďalej len „zmluva o dielo“), predmetom ktorej bol záväzok zhotoviteľa zhotoviť pre objednávateľa dielo - Nadstavba a obnova objektu MŠ v obci Rožkovany (ďalej len „dielo“) v rozsahu a spôsobom dohodnutom v zmluve o dielo, za čo sa objednávateľ zaviazal zaplatiť zhotoviteľovi cenu diela vo výške 238.854,05 eura. Žalovaný odovzdal žalobcovi stavenisko dňa 13.11.2020. Žalovaný dokončil optoťenie staveniska dňa 23.11.2020 a začal s prípravou realizácie diela. Žalobcovi bola dňa 15.1.2021 doručená zásielka od žalovaného - Odstúpenie od zmluvy o dielo zo dňa 4.1.2021. Toto odstúpenie bolo žalovaným odôvodnené tým, že v súlade s čl. XII. bod 12.6 zmluvy o dielo je objednávateľ oprávnený odstúpiť od zmluvy o dielo v prípade podstatného porušenia zmluvy zo strany zhotoviteľa, za čo sa považuje skutočnosť, ak zhotoviteľ v rozpore s ustanoveniami zmluvy zastavil realizáciu diela alebo inak prejavil svoj úmysel nepokračovať v plnení záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy, resp. ak je zhotoviteľ v neodôvodnenom meškaní s vecným a časovým harmonogramom realizácie diela podľa Prílohy č. 1 zmluvy o dielo. Žalovaný ďalej poukázal na to, že žalobca bol ako zhotoviteľ povinný začať so stavebnými prácami do 5 dní odo dňa prevzatia staveniska, t. j. najneskôr do 18.11.2020. Mailovou správou zo dňa 10.12.2020 vyzval žalovaný žalobcu na zahájenie stavebných prác podľa zmluvy o dielo s tým, že za zahájenie stavebných prác sa nemôže považovať optoťenie staveniska. Na to reagoval žalobca emailovou správou zo dňa 15.12.2020, v ktorej uviedol, že zahájil

prípravné práce, v rámci ktorých sa realizovalo oplatenie staveniska. Žalovaný má za to, že došlo k podstatnému porušeniu zmluvy o dielo zo strany žalobcu, preto od nej odstúpil s poukazom na § 344 a nasl. Obchodného zákonníka a čl. XII. bodu 12.06 zmluvy o dielo. Žalobca s odstúpením od zmluvy o dielo zo strany žalovaného nesúhlasil, lebo nepovažoval dôvody na odstúpenie od zmluvy o dielo za dané. Z tohto dôvodu zaslal žalobca žalovanému dňa 20.1.2021 email (a dňa 21.1.2021 list), v ktorom uviedol, že nesúhlasí s odstúpením od zmluvy o dielo zo strany žalovaného a uviedol nasledovné dôvody:

- a) žalobca vyzýval žalovaného emailom zo dňa 24.9.2020 na odovzdanie staveniska, lebo napriek zmluve o dielo uzatvorenej dňa 7.8.2020 nevyzval žalovaný žalobcu na prevzatie staveniska,
- b) k výzve na prevzatie staveniska zo strany žalovaného došlo až 9.11.2020, kedy žalovaný oznámil žalobcovi, že stavenisko bude odovzdané dňa 13.11.2020,
- c) pri odovzdaní staveniska dňa 13.11.2020 boli prvýkrát doručené žalobcovi vyjadrenia k projektovej dokumentácii a stavebnému povoleniu, s ktorými sa musel žalobca oboznámiť, aby zistil, aké sú požiadavky na žalobcu,
- d) na základe prevzatej projektovej dokumentácie začal žalobca s prípravou diela - preštudoval vyjadrenia a pripomienky týkajúce sa stavby vrátane existencie podzemných vedení a podmienok napojenia prípojok a zároveň zaslal objednávky na stavebný materiál,
- e) dňa 24.11.2020 požiadal žalobca žalovaného o zvolanie kontrolného dňa z dôvodu nepriaznivého počasia (mínusové teploty) a predpoklad podľa ŠHMÚ bol aj naďalej nepriaznivý, pričom dielo malo byť realizované počas prevádzky MŠ a žalobca nemohol realizovať akékoľvek práce, ktoré by vopred nedohodol so stavebným dozorm, čo bolo aj podmienkou pri odovzdaní staveniska,
- f) kontrolný deň bol zvolaný žalovaným na 30.11.2020 a uskutočnil sa za účasti stavebného dozoru Ing. Harčaríka zo spoločnosti FAMES s.r.o., zástupcu žalobcu p. Dzurka a stavbyvedúceho p. Kurhajca, pričom starostka obce sa telefonicky ospravedlnila. Na tomto kontrolnom dni bol prerokovaný postup výstavby, súčasný a predpokladaný stav počasia podľa ŠHMÚ, možnosti realizácie stavebných prác vzhľadom na nadchádzajúce zimné obdobie. Z obsahu záznamu z kontrolného dňa vyplýva, že žalobca má dodržať technologické postupy použitých materiálov, ktoré ako sám dozor investora potvrdil, že v takomto počasí sa nedajú dodržať. V zázname je jasne uvedené, že objednávateľ preverí možnosť prerušenia prác nie z viny zhotoviteľa a objednávateľa u kontrolného orgánu a podá informáciu zúčastneným stranám. Najbližší kontrolný deň mal byť zvolaný emailovou pozvánkou,
- g) až dňa 10.12.2020 bola obnovená komunikácia zo strany investora, kedy došiel žalobcovi e-mail od žalovaného „Výzva na zahájenie prác podľa ZOD čl. V. bod 5.4.“, v ktorom bol žalobca vyzvaný na zahájenie prác,
- h) dňa 15.12.2020 reagoval žalobca e-mailom na uvedenú výzvu, v ktorom navrhol investorovi stavby dve alternatívy realizácie prác, a to postupovať v realizácii v zmysle harmonogramu s tým, že žiada stavebný dozor - investora stavby o potvrdenie, že tieto práce môže vykonávať aj napriek rozporu s technickým listom výrobcu materiálu, alebo realizovať práce rozdielne oproti harmonogramu výstavby, pri ktorých neprebíha mokrý proces. Na tento e-mail nedostal žalobca žiadnu odpoveď,
- i) dňa 19.12.2020 bol vyhlásený núdzový stav, ktorý obmedzil možnosti žalobcu týkajúce sa pracovníkov, zabezpečovania ďalších materiálov a podobne. Podľa ustanovenia článku XIII., bod 13.3. zmluvy o dielo o vyššej moci, v prípade výskytu vyššej moci nie je neplnenie predmetu zmluvy sankcionované a po dobu trvania vyššej moci neplynie doba výstavby,
- j) dňa 29.12.2020 zaslal žalobca email investorovi stavby ako aj stavebnému dozoru urgenciu so žiadosťou o stanovisko k jeho emailu zo dňa 15.12.2020.

Bez akejkoľvek reakcie na e-maily žalobcu, otázky a urgencie, ktoré zaslal žalovanému za účelom realizácie stavebných prác žalovaný listom zo dňa 4.1.2021 odstúpil od zmluvy o dielo. Žalovaný uviedol ako dôvod odstúpenia od zmluvy o dielo ustanovenie čl. XII. bodu 12.06 zmluvy o dielo, v ktorom sú uvedené dôvody na odstúpenie od zmluvy v prípade podstatného porušenia zmluvy o dielo, pričom žalovaný uviedol v odstúpení od zmluvy o dielo dva dôvody:

1. ak zhotoviteľ v rozpore s ustanoveniami Zmluvy zastavil realizáciu diela alebo inak prejavil svoj úmysel nepokračovať v plnení záväzkov vyplývajúcich z tejto Zmluvy
2. ak je zhotoviteľ v neodôvodnenom meškaní s vecným a časovým harmonogramom realizácie diela podľa Prílohy č. 1 tejto zmluvy. Podľa názoru žalobcu nie je daný ani jeden dôvod na odstúpenie od zmluvy o dielo tak, ako to určuje zmluva a na ktorý sa odvoláva žalovaný. Žalobca nezastavil realizáciu diela, ani nijakým spôsobom neprejavil úmysel nepokračovať v diele. Žalobca konal pri realizácii diela aktívne a bol to práve žalovaný, ktorý nereagoval na žiadosti a výzvy žalobcu, nekomunikoval s ním a bez vysvetlenia a upozornenia odstúpil od zmluvy o dielo. To, že žalobca konal vo veci aktívne vyplýva z nasledovných úkonov žalobcu: 1) dňa 24.9.2020 výzva žalobcu žalovanému na odovzdanie staveniska

(ktoré malo byť podľa harmonogramu realizácie diela odovzdané najneskôr začiatkom septembra 2020), 2) dňa 13.11.2020 prevzatie staveniska žalobcom od žalovaného, 3) dňa 23.11.2020 ukončenie oplatenia staveniska žalobcom, 4) dňa 24.11.2020 výzva žalobcu na zvolanie kontrolného dňa, 5) dňa 30.11.2020 účasť žalobcu na kontrolnom dni určenom žalovaným (žalobca dal do pozornosti, že sa ho vôbec nezúčastnil samotný žalovaný), 6) dňa 15.12.2020 odpoveď žalobcu na výzvu žalovaného zo dňa 10.12.2020 s uvedenými alternatívami ďalšieho postupu vo veci, na ktorú žalovaný nereagoval, 7) dňa 29.12.2020 urgencia žalobcu so žiadosťou o stanovisko k emailu zo dňa 15.12.2020. Žalovaný nezastavil realizáciu diela, ale vzhľadom na oneskorené odovzдание staveniska, nemohol postupovať pri realizácii diela podľa dohodnutého harmonogramu a navrhoval iný postup realizácie diela, na čo žalovaný nereagoval. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca nijakým spôsobom neprejavil úmysel dielo nezrealizovať, ani nezastavil realizáciu diela. Pokiaľ žalovaný v odstúpení od zmluvy o dielo uvádza, že žalobca mal začať stavebné práce do 5 dní odo dňa prevzatia staveniska, teda do 18.11.2020 a oplatenie staveniska nemožno považovať za stavebné práce, tak tento samotný dôvod sám o sebe neznamená podstatné porušenie zmluvy o dielo v zmysle čl. XII. bod 6 zmluvy o dielo. Žalobca aktívne riešil realizáciu diela, navrhoval možnosti ďalšieho postupu vo veci, ale práve žalovaný so žalobcom nekomunikoval a neposkytoval mu súčinnosť. Žalobca nemohol bez odsúhlasenia žalovaným rozhodnúť o ďalšom postupe pri realizácii diela. Napriek tomu, že zmluva o dielo bola podpísaná už dňa 7.8.2020, žalovaný odovzdal žalobcovi stavenisko až dňa 13.11.2020 a už v tomto čase nebol dodržaný harmonogram realizácie diela, na ktorý sa žalovaný v odstúpení od zmluvy o dielo odvoláva, lebo podľa harmonogramu realizácie diela sa malo stavenisko odovzdať žalobcovi na prelome augusta a septembra 2020 a samotné stavebné práce sa mali začať v septembri 2020 (nadstavba objektu, strecha). Pokiaľ bolo stavenisko odovzdané žalobcovi až 13.11.2020, je aj laikovi jasné, že vzhľadom na iný charakter počasia v novembri (koniec jesene) nemôže realizácia diela prebiehať tak, ako keby bolo stavenisko odovzdané koncom augusta/začiatkom septembra. Nadstavba objektu a stavba strechy nemôže byť realizovaná v zimnom období, kedy je vyšší výskyt zrážok a tiež v prípade, že objekt mal byť stále v prevádzke (materská škola). Tieto záležitosti sa riešili na kontrolnom dni dňa 30.11.2020 a následne mali byť zo strany žalovaného vyriešené, ale žalovaný sa tým vôbec nezaoberal. V predmetnej veci neboli splnené podmienky na odstúpenie od zmluvy z dôvodu podstatného porušenia zmluvy o dielo zo strany žalobcu. Omeškanie so začatím stavebných prác nemožno považovať za podstatné porušenie zmluvy o dielo, lebo toto omeškanie nebolo spôsobené žalobcom, ale oneskoreným odovzdaním staveniska žalobcovi a zmenou charakteru počasia. Žalobca po prevzatí staveniska zabezpečil jeho opletenie a začal s prípravou realizácie diela, ale vzhľadom na zmenu počasia, nebolo možné realizovať dielo podľa harmonogramu prác, kde sa rátalo s odovzdaním staveniska najneskôr začiatkom septembra. Na tento posun v harmonograme realizácie diela reagoval žalobca tým, že žiadal zvolať kontrolný deň (hneď nasledujúci deň po oplatení staveniska dňa 23.11.2020 a 11 dní po prevzatí staveniska), na ktorom sa dohodol so stavebným dozorom na ďalšom postupe, ale žalovaný na túto dohodu nereagoval a so žalobcom nekomunikoval. V danej veci je tiež dôležité stanovisko žalobcu, že termín na dokončenie diela (12.11.2021) považuje za záväzný a nežiada jeho predĺženie. Z tohto dôvodu nemá postup žalovaného, keď odstúpil od zmluvy o dielo pre nezačatie stavebných prác v 5-dňovej lehote od prevzatia staveniska, žiadne opodstatnenie. Žalobca má za to, že vzhľadom na okolnosti veci, neporušil svoje povinnosti zo zmluvy o dielo. Ak by však k porušeniu nejakých jeho povinností teoreticky došlo, môže byť takéto porušenie hodnotené len ako nepodstatné porušenie zmluvy o dielo a v tomto prípade, bola zo strany žalovaného povinnosť poskytnúť žalobcovi dodatočnú lehotu na splnenie jeho povinností, čo sa však nestalo, lebo žalovaný hneď po výzve zo dňa 10.12.2020, odstúpil od zmluvy o dielo dňa 4.1.2021 bez toho, aby poskytol žalobcovi dodatočnú lehotu, resp. aby ho vôbec upozornil na možnosť odstúpenia od zmluvy. Žalovaný nepostupoval pri odstúpení od zmluvy o dielo podľa ustanovení samotnej zmluvy o dielo, ani podľa Obchodného zákonníka. V danej veci nedošlo k podstatnému porušeniu zmluvy o dielo zo strany žalobcu ako to tvrdí žalovaný. Z uvedeného dôvodu je odstúpenie žalovaného od zmluvy o dielo neplatné.

3. Právny zástupca žalovaného vo svojom vyjadrení zo dňa 30.5.2021 k žalobe, okrem iného uviedol, že žalovaný namietá prípustnosť žaloby podanej žalobcom a má za to, že takúto žalobu je súd oprávnený zamietnuť bez vykonania akéhokoľvek dokazovania a skúmania skutkového stavu. Ide o zamietnutie žaloby na základe jej neprípustnosti v súlade s procesným právom, a to konkrétne ust. § 137 CSP. Žalovaný svoj názor odôvodňuje nasledovne: Žalobca sa žalobou zo dňa 14.04.2021 domáha, aby súd určil, že odstúpenie žalovaného od Zmluvy o dielo zo dňa 04.01.2021, uzavretej so žalobcom dňa 07.08.2020, je neplatné. Zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť či neplatnosť sú právnymi skutočnosťami (§ 2 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Žalobu o určenie platnosti alebo neplatnosti

právneho úkonu (v tomto prípade odstúpenia od zmluvy o dielo) je potrebné posudzovať ako žalobu o určenie právnej skutočnosti podľa ust. § 137 CSP, ktorý v zásade nepripúšťa žaloby o určenie právnej skutočnosti s výnimkou žalôb o určenie právnej skutočnosti za podmienky, že to vyplýva z osobitného predpisu (cit. ust. § 137 CSP písm. d). Za takýto právny predpis, na základe ktorého sa žalobca môže domáhať určenia nejakej právnej skutočnosti, možno považovať napr. Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce (žaloba o neplatnosť skončenia pracovného pomeru podľa ust. §77), Zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (žaloba o neplatnosť dražby podľa ust. 21 ods. 2), Občiansky zákonník (žaloba o neplatnosť výpovede nájmu bytu podľa ust. § 711 ods. 6). Pre tieto výnimky je spoločné, že priamo osobitný právny predpis, resp. právna norma vo svojej dikcii, priznáva oprávnenej osobe právo domáhať sa na súde určenia právnej skutočnosti (minulej udalosti). Tento záver podľa názoru všeobecných súdov podporuje aj samotné vyjadrenie textu právnych noriem, z ktorých vyplýva možnosť podania žaloby o určenie právnej skutočnosti („neplatnosť skončenia právneho úkonu môže uplatniť na súde“, „môže požiadať súd, aby určil neplatnosť dražby“, „neplatnosť výpovede môže uplatniť na súde“). prípustnosť žaloby o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy o dielo Obchodný a ani Občiansky zákonník neobsahuje. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, žalovaný je názoru o procesnej neprípustnosti žaloby žalobcu o určenie neplatnosti sporného právneho úkonu žalovaného, teda odstúpenia od zmluvy o dielo, z dôvodu ktorého takúto žalobu navrhuje súdu zamietnuť. Žalovaný namieta z dôvodu právnej istoty aj nepreukázanie nalievavého právneho záujmu žalobcu na podanej žalobe. Žalovaný súdu predkladá e-mail od odosielateľa Sekcia európskych programov, Ministerstvo vnútra SR, z ktorého vyplýva, že verejné obstarávanie, ktorého sa zmluva o dielo a následne sporné odstúpenie týkalo bolo zrušené. Z dôvodu zrušenia predmetného verejného obstarávania, by prípadný úspech žalobcu v tomto spore neznamenal komplexné usporiadanie práv a povinností strán sporu, ale naopak vyvolal by množstvo ďalších sporov viacerých dotknutých subjektov, a to všetko na ťarchu obce a jej rozvoja. Po analýze žaloby žalobcu a preverení všetkých rozhodujúcich skutočností zotrváva na závere, že odstúpenie od zmluvy bolo dôvodné a žaloba neprezentuje žiadne dôvody, ktoré by boli spôsobilé vzhľadom na všetky, a nie len na žalobcom vybrané okolnosti, tento záver zvrátiť. V prvom rade si dovoľil žalovaný dať súdu do pozornosti, že jednou zo základných povinností zhotoviteľa v zmysle zákona, ale aj ZoD, je postupovať s odbornou starostlivosťou, a to nie len pri zhotovovaní diela, ale aj pri posúdení podmienok jeho realizácie. Tomu zodpovedá znenie ust. bodu 7.17. ZoD, podľa ktorého žalobca je plne zodpovedný za vlastné riadenie postupu prác, pričom podľa bodu 7.4. je povinný prevádzke upravovanej stavby prispôbiť vecný a časový harmonogram. Podľa bodu 2.6. ZoD si žalobca bol vedomý všetkých rizík spojených s realizáciou predmetu zmluvy, ktoré mal povinnosť odborne posúdiť. Z uvedeného dôvodu nie je v tejto veci ospravedliteľné, že žalobca dňa 24.11.2020 zistil, že klimatické podmienky znemožňujú riadne vykonávanie diela, pretože tieto klimatické podmienky neboli odlišné od tých, ktoré boli dané v čase prevzatia staveniska dňa 13.11.2020. Na preukázanie priaznivých poveternostných podmienok žalovaný súdu v prílohe predložil vyjadrenie Slovenského Hydrometeorologického ústavu, ktorým vyvracia nepravdivé tvrdenia žalobcu ohľadne poveternostných podmienok a ich vplyvu na možnosť vykonať dielo v zmysle zmluvy. Taktiež v spoločne odsúhlasenom a podpísanom Zápise o prevzatí staveniska sa uvádza, že stavenisko je v stave začatia diela, a to z pohľadu vecného a časového. Zmena počasia za 10 dní od prevzatia diela nebola tak zásadná a tak neočakávaná, aby odôvodnila prerušenie prác, ktoré sa mali začať 5 dní po prevzatí staveniska, teda najneskôr dňa 18.11.2020. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že žalobca sa 10 dní venoval oploteniu stavby a zahájeniu plánovania a vyhodnocovania stavebného postupu. Podľa schváleného harmonogramu mal žalobca do týždňa od prevzatia staveniska začať s prácami na nadstavbe objektu a streche, k čomu až do odstúpenia od zmluvy nedošlo. Žalobcom dodatočne uvádzané výhrady k Zápisu z kontrolného dňa 30.11.2020 nie sú namieste, pretože zápis jednoznačne uvádza, že do rozhodnutia kontrolného orgánu sa požaduje dodržiavanie zmluvy (teda aj dodržiavanie harmonogramu) ako aj dodržiavanie technologických postupov odporúčaných pre tieto druhy prác. Žalovaný je toho názoru, že bez ohľadu na klimatické podmienky, ktoré neboli vôbec problematické, bolo možné začať stavebné práce a zvoliť také technologické riešenia, ktoré by žalobcovi umožnili dielo vykonať a cieľ zmluvy o dielo naplniť. Z uvedeného dôvodu možno výhrady žalobcu k ďalšiemu postupu a podmieňovanie vykonania prác súhlasom žalovaného, prezentované v e-mailly zo dňa 15.12.2020, označiť ako neodborné, vykonané za účelom zbavenia sa zodpovednosti žalobcu na ťarchu žalovaného. Ak žalobca v konkrétnom čase prevzal stavbu a deklaroval stav bez akýchkoľvek výhrad umožňujúcich začať stavbu podľa odsúhlaseného harmonogramu, mal žalobca s týmito prácami začať včas, a iba ak by v ich priebehu vznikla neočakávaná prekážka, ktorú by pri odbornej spôsobilosti nebol schopný predpokladať, bolo by možné zvažovať dôvody pre prerušenie prác. Žalobca však s

prácami ani len nezačal, aj keď deklaroval kladnú spôsobilosť staveniska. Okrem iného zo strany žalobcu nebol dodržaný ani zmluvný postup v zmysle bodu 5.2. zmluvy, podľa ktorého sa prerušenie prác, ako aj jeho dôvody mali zaevidovať po vzájomnom odsúhlasení do stavebného denníka. Ak sa v žalobe žalobca odvoláva na situáciu spojenú so šírením tzv. nového koronavírusu, žalobca nedal žalovanému na vedomie žiadne okolnosti, ktoré by konkrétne žalobcovi znemožnili v dôsledku toho začať a pokračovať v stavebných prácach. Pandemická situácia vo všeobecnosti nie je ani náznakom uvedená v taxatívnom zozname okolností vylučujúcich zodpovednosť podľa bodu 13.3. ZoD, a keďže týmto ustanovením si zmluvné strany dojednali okolnosti vyššej moci odchyľne od ust. § 374 OBZ, nemožno ich ľubovoľne rozširovať. Samotná existencia núdzového stavu nedáva žiadny dôvod na ospravedlnenie omeškania žalobcu. Žalobca bol v čase krátko po prevzatí staveniska v neodôvodnenom omeškaní s vykonávaním diela a namiesto širokých možností využiť čas a vyhovujúce klimatické podmienky, vznášal bezdôvodné výhrady k riadnemu začatiu stavebných prác, čím sám sebe spôsobil ďalšie omeškanie. Žalovaný tento postup v rozpore so ZoD nemienil tolerovať a vo verejnom záujme využil svoje zákonné a zmluvné právo od zmluvy odstúpiť.

4. Žalobca sa následne návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 15.6.2021, ktorý bol tunajšiemu súdu doručený elektronicky dňa 15.6.2021, domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa verejného obstarávania, predmetom ktorého je realizácia diela nadstavby a obnovy objektu MŠ v Rožkovanoch na pozemku parcelné číslo 203/4, k.ú. Rožkovany v rozsahu ako bolo zverejnené vo vestníku Úradu pre verejné obstarávanie č. 122/2021 zo dňa 20.5.2021, vrátane povinnosti zdržať sa uzatvorenia zmluvy o dielo na nadstavbu a obnovu objektu materskej školy v Rožkovanoch.

5. Okresný súd Prešov uznesením zo dňa 23.7.2021, č. k. 21Cb/57/2021-95 zamietol návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia. Proti tomuto uzneseniu v celom rozsahu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, Krajský súd v Prešove na základe odvolania žalobcu svojim uznesením zo dňa 9.9.2021, sp. zn. 3Cob/38/2021-122 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie.

6. Právny zástupca žalobcu písomným podaním zo dňa 23.2.2022 navrhol zmenu žaloby v tom znení, že súd určuje, že žalovanému nevzniklo právo na odstúpenie od Zmluvy o dielo uzatvorenej so žalobcom dňa 7.8.2020, ktoré žalovaný uplatnil odstúpením od zmluvy zo dňa 4.1.2021.

7. Na pojednávaní konanom dňa 1.3.2022 za prítomnosti oboch sporových strán súd nepripustil návrh žalobcu na zmenu žaloby zo dňa 23.2.2022.

8. Na pojednávaní konanom dňa 1.3.2022 súd nariadil a vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov založených v spise, a to konkrétne Zmluvy o dielo, Príloh Zmluvy o dielo, Protokolu o odovzdaní staveniska dňa 13.11.2020, Odstúpenia od Zmluvy o dielo, Výzvy žalovaného zo dňa 10.12.2020 a odpovede žalobcu zo dňa 15.12.2020, Odpovede žalobcu na odstúpenie zo dňa 20.1.2021, Výzvy na zvolanie kontrolného dňa zo dňa 24.11.2020, Záznamu z kontrolného dňa 30.11.2020, Urgencie žalobcu zo dňa 29.12.2020, vyjadrenia právneho zástupcu žalovaného zo dňa 30.5.2021 k žalobe, e-mailu Sekcie európskych programov, Ministerstva vnútra SR zo dňa 27.1.2021, Listu Slovenského Hydrometeorologického ústavu zo dňa 22.12.2020, Návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 15.6.2021, Vestníku Úradu pre verejné obstarávanie č. 122/2021 dňa 20.5.2021, Vestníku Úradu pre verejné obstarávanie č. 135/2021 dňa 8.6.2021, Vestníku Úradu pre verejné obstarávanie č. 138/2021 dňa 11.6.2021, Vyjadrenia právneho zástupcu žalovaného zo dňa 15.7.2021 k návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, Doplnenia vyjadrenia žalovaného zo dňa 20.7.2021 k návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, Výzvy na predkladanie ponúk uverejnené vo Vestníku č. 122/2021 dňa 20.5.2021, Oznámenia o oprave uverejnené vo Vestníku č. 138/2021 dňa 11.6.2021, Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku číslo zmluvy: ZM SEP-IMRK2-2019-002992, Odvolania žalobcu zo dňa 10.8.2021 proti uzneseniu Okresného súdu Prešov, č. k. 21Cb/57/2021-95 zo dňa 23.7.2021, Návrhu na zmenu žaloby zo dňa 23.2.2022, Vyjadrenia právneho zástupcu žalovaného zo dňa 23.2.2022 k návrhu na zmenu žaloby zo dňa 23.2.2022 a zistil tento skutkový stav:

9. Žalobca uzatvoril ako zhotoviteľ so žalovaným ako objednávateľom dňa 7.8.2020 Zmluvu o dielo, predmetom ktorej bol záväzok zhotoviteľa zhotoviť pre objednávateľa dielo - Nadstavba a obnova objektu MŠ v obci Rožkovany v rozsahu a spôsobom dohodnutom v zmluve o dielo, za čo sa objednávateľ zaviazal zaplatiť zhotoviteľovi cenu diela vo výške 238.854,05 eura. Žalovaný odovzdal žalobcovi stavenisko dňa 13.11.2020. Žalovaný dokončil oplotenie staveniska dňa 23.11.2020 a začal s prípravou

realizácie diela. Žalobcovi bola dňa 15.1.2021 doručená zásielka od žalovaného - Odstúpenie od zmluvy o dielo zo dňa 4.1.2021. Toto odstúpenie bolo žalovaným odôvodnené tým, že v súlade s čl. XII. bod 12.6 zmluvy o dielo je objednávateľ oprávnený odstúpiť od zmluvy o dielo v prípade podstatného porušenia zmluvy zo strany zhotoviteľa, za čo sa považuje skutočnosť, ak zhotoviteľ v rozpore s ustanoveniami zmluvy zastavil realizáciu diela alebo inak prejavil svoj úmysel nepokračovať v plnení záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy, resp. ak je zhotoviteľ v neodôvodnenom meškaní s vecným a časovým harmonogramom realizácie diela podľa Prílohy č. 1 zmluvy o dielo. Žalovaný ďalej poukázal na to, že žalobca bol ako zhotoviteľ povinný začať so stavebnými prácami do 5 dní odo dňa prevzatia staveniska, t. j. najneskôr do 18.11.2020. Mailovou správou zo dňa 10.12.2020 vyzval žalovaný žalobcu na zahájenie stavebných prác podľa zmluvy o dielo s tým, že za zahájenie stavebných prác sa nemôže považovať oplotenie staveniska. Na to reagoval žalobca e-mailovou správou zo dňa 15.12.2020, v ktorej uviedol, že zahájil prípravné práce, v rámci ktorých sa realizovalo oplotenie staveniska. Žalovaný má za to, že došlo k podstatnému porušeniu zmluvy o dielo zo strany žalobcu, preto od nej odstúpil s poukazom na § 344 a nasl. Obchodného zákonníka a čl. XII. bodu 12.06 zmluvy o dielo. Žalobca však s odstúpením od zmluvy o dielo zo strany žalovaného nesúhlasil, lebo nepovažoval dôvody na odstúpenie od zmluvy o dielo za dané. Z tohto dôvodu zaslal žalobca žalovanému dňa 20.1.2021 e-mail (a dňa 21.1.2021 list), v ktorom uviedol, že nesúhlasí s odstúpením od zmluvy o dielo zo strany žalovaného. Žalobca má za to, že v predmetnej veci neboli splnené podmienky na odstúpenie od zmluvy z dôvodu podstatného porušenia zmluvy o dielo zo strany žalobcu. Omeškanie so začatím stavebných prác nemožno považovať za podstatné porušenie zmluvy o dielo, lebo toto omeškanie nebolo spôsobené žalobcom, ale oneskoreným odovzdaním staveniska žalobcovi a zmenou charakteru počasia. Žalobca po prevzatí staveniska zabezpečil jeho oplotenie a začal s prípravou realizácie diela, ale vzhľadom na zmenu počasia, nebolo podľa jeho názoru možné realizovať dielo podľa harmonogramu prác, kde sa rátalo s odovzdaním staveniska najneskôr začiatkom septembra. Z tohto dôvodu nemá podľa žalobcu postup žalovaného, keď odstúpil od zmluvy o dielo pre nezačatie stavených prác v 5-dňovej lehote od prevzatia staveniska, žiadne opodstatnenie. Žalobca má za to, že vzhľadom na okolnosti veci, neporušil svoje povinnosti zo zmluvy o dielo. Ak by však k porušeniu nejakých jeho povinností teoreticky došlo, môže byť takéto porušenie hodnotené len ako nepodstatné porušenie zmluvy o dielo a v tomto prípade, bola zo strany žalovaného povinnosť poskytnúť žalobcovi dodatočnú lehotu na splnenie jeho povinností, čo sa však nestalo, lebo žalovaný hneď po výzve zo dňa 10.12.2020, odstúpil od zmluvy o dielo dňa 4.1.2021 bez toho, aby poskytol žalobcovi dodatočnú lehotu, resp. aby ho vôbec upozornil na možnosť odstúpenia od zmluvy. Žalovaný nepostupoval pri odstúpení od zmluvy o dielo podľa ustanovení samotnej zmluvy o dielo, ani podľa Obchodného zákonníka. V danej veci podľa žalobcu nedošlo k podstatnému porušeniu zmluvy o dielo zo strany žalobcu ako to tvrdí žalovaný. Z uvedeného dôvodu je podľa názoru žalobcu odstúpenie žalovaného od zmluvy o dielo neplatné.

10. Podľa § 536 ods. 1 Obchodného zákonníka, zmluvou o dielo sa zaväzuje zhotoviteľ vykonať určité dielo a objednávateľ sa zaväzuje zaplatiť cenu za jeho vykonanie.

11. Podľa § 536 ods. 2 Obchodného zákonníka, dielom sa rozumie zhotovenie určitej veci, pokiaľ nespadá pod kúpnu zmluvu, montáž určitej veci, jej údržba, vykonanie dohodnutej opravy alebo úpravy určitej veci alebo hmotne zachytený výsledok inej činnosti. Dielom sa rozumie vždy zhotovenie, montáž, údržba, oprava alebo úprava stavby alebo jej časti.

12. Podľa § 536 ods. 3 Obchodného zákonníka, cena musí byť v zmluve dohodnutá alebo v nej musí byť aspoň určený spôsob jej určenia, ibaže strany v zmluve prejavia vôľu uzavrieť zmluvu aj bez tohto určenia.

13. Podľa § 344 Obchodného zákonníka, od zmluvy možno odstúpiť iba v prípadoch, ktoré ustanovuje zmluva alebo tento alebo iný zákon.

14. Podľa § 345 ods. 1 Obchodného zákonníka, ak omeškanie dlžníka (§ 365) alebo veriteľa (§ 370) znamená podstatné porušenie jeho zmluvnej povinnosti, je druhá strana oprávnená od zmluvy odstúpiť, ak to oznámi strane v omeškaní bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o tomto porušení dozvedela.

15. Podľa § 345 ods. 2 Obchodného zákonníka, na účely tohto zákona je porušenie zmluvy podstatné, ak strana porušujúca zmluvu vedela v čase uzavretia zmluvy alebo v tomto čase bolo rozumné predvídať s prihliadnutím na účel zmluvy, ktorý vyplynul z jej obsahu alebo z okolností, za ktorých bola zmluva

uzavretá, že druhá strana nebude mať záujem na plnení povinností pri takom porušení zmluvy. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že porušenie zmluvy nie je podstatné.

16. Podľa § 345 ods. 3 Obchodného zákonníka, ak strana oprávnená požadovať plnenie zmluvnej povinnosti druhej strany oznámi, že na splnení tejto povinnosti trvá, alebo ak nevyužije včas právo odstúpiť od zmluvy podľa odseku 1, je oprávnená odstúpiť od zmluvy len spôsobom ustanoveným pre nepodstatné porušenie zmluvnej povinnosti; ak pre dodatočné plnenie určí lehotu, vzniká jej právo odstúpiť od zmluvy po uplynutí tejto lehoty.

17. Podľa § 346 ods. 1 Obchodného zákonníka, ak omeškanie dlžníka alebo veriteľa znamená nepodstatné porušenie zmluvnej povinnosti, môže druhá strana odstúpiť od zmluvy v prípade, že strana, ktorá je v omeškaní, nesplní svoju povinnosť ani v dodatočnej primeranej lehote, ktorá jej na to bola poskytnutá.

18. Podľa § 346 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak však strana, ktorá je v omeškaní, vyhlási, že svoj záväzok nesplní, môže druhá strana od zmluvy odstúpiť bez poskytnutia dodatočnej primeranej lehoty na plnenie alebo pred jej uplynutím.

19. Podľa § 349 ods. 1 Obchodného zákonníka, odstúpením od zmluvy zmluva zaniká, keď v súlade s týmto zákonom prejav vôle oprávnenej strany odstúpiť od zmluvy je doručený druhej strane; po tejto dobe nemožno účinky odstúpenia od zmluvy odvolať alebo meniť bez súhlasu druhej strany.

20. Podľa § 351 ods. 1 Obchodného zákonníka, odstúpením od zmluvy zanikajú všetky práva a povinnosti strán zo zmluvy. Odstúpenie od zmluvy sa však nedotýka nároku na náhradu škody vzniknutej porušením zmluvy, ani zmluvných ustanovení týkajúcich sa voľby práva alebo voľby tohto zákona podľa § 262, riešenia sporov medzi zmluvnými stranami a iných ustanovení, ktoré podľa prejavenej vôle strán alebo vzhľadom na svoju povahu majú trvať aj po ukončení zmluvy.

21. Podľa § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka, strana, ktorej pred odstúpením od zmluvy poskytla plnenie druhá strana, toto plnenie vráti; pri peňažnom záväzku spolu s úrokmi vo výške dojednanej v zmluve pre tento prípad, inak ustanovenej podľa § 502. Ak vracia plnenie strana, ktorá odstúpila od zmluvy, má nárok na úhradu nákladov s tým spojených.

22. Podľa § 137 Zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP.“), žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

- a) splnení povinnosti,
- b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
- c) určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d) určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

23. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žaloba žalobcu, ktorou sa voči žalovanému domáha urečenia, že odstúpenie žalovaného od Zmluvy o dielo zo dňa 4.1.2021, uzatvorenej so žalobcom dňa 7.8.2020, je neplatné, je neprípustná, a preto ju súd ako takú v celom rozsahu zamietol. V ustanovení § 137 CSP sa formou demonštratívneho výpočtu uvádzajú druhy žalôb. Oproti právnej úprave obsiahnutej v Občianskom súdnom poriadku sú tu zakotvené viaceré zmeny. Úplne nová koncepcia je zakotvená v písm. c) a d), kde sa rozlišuje klasická určovacia žaloba a žaloba o určenie inej právnej skutočnosti podľa písmena d). Záujmom zákonodarcu bolo vylúčiť všetky nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti/platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a míňajú sa účelu žaloby určovacej. Preto žaloby o určenie právnej skutočnosti sú prípustné len v prípade, ak možnosť takejto žaloby vyplýva z osobitného predpisu. Ak možnosť domáhať sa určenia právnej skutočnosti nevyplýva z osobitného predpisu (tak ako je tomu v danom konkrétnom prípade, keď možnosť domáhať sa určenia neplatnosti odstúpenia od Zmluvy o dielo, uzatvorenej podľa ustanovení Obchodného zákonníka, nie je upravená v Obchodnom zákonníku a ani v inom osobitnom predpise), tak žaloba, ktorou sa žalobca v danom konkrétnom prípade voči žalovanému domáha urečenia neplatnosti odstúpenia od zmluvy o dielo, je, ako už bolo vyššie uvedené, neprípustná a súd ju musel v celom rozsahu zamietnuť.

24. Na pojednávaní konanom dňa 1.3.2022 súd nepripustil návrh žalobcu na zmenu žaloby zo dňa 23.2.2022 v tom smere, že „súd určuje, že žalovanému nevzniklo právo na odstúpenie od Zmluvy o dielo uzatvorenej so žalobcom dňa 7.8.2020, ktoré žalovaný uplatnil odstúpením od zmluvy zo dňa 4.1.2021“, keďže mal za to, že výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom na konanie o zmenenom návrhu. Súd tu vychádzal z toho, že návrh na zmenu žaloby bol súdu doručený až bezprostredne pred pojednávaním, na ktorom sa už malo rozhodnúť o pôvodnej žalobe. Rozhodnutie o nepripustení návrhu žalobcu na zmenu žaloby súvisí aj s predbežným hodnotením dôkazov a výsledkom vnútorného presvedčenia sudcu a jeho myšlienkového postupu v tom smere, že pri žalobách o určení, či tu právo je alebo nie je, je potrebný naliehavý právny záujem na takomto určení. Žalobca vo svojom návrhu na zmenu žaloby neuvádza aký je jeho naliehavý právny záujem na určení, že žalovanému nevzniklo právo na odstúpenie od Zmluvy o dielo, resp. že tu taký naliehavý právny záujem je a v dôsledku toho preto ani neoznačuje dôkazy na preukázanie existencie tohto naliehavého právneho záujmu. Aj s poukazom na tieto okolnosti vychádzal súd z toho, že ak by aj na pojednávaní konanom dňa 1.3.2022 pripustil navrhovanú zmenu žaloby, bezprostredne na to (s prihliadnutím na zásadu zákonnej a sudcovskej koncentrácie konania) by musel zmenenú žalobu pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, zamietnuť.

25. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

26. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

27. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

28. O náhrade trov tohto konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP. Podľa pomeru úspechu žalovaného vo veci rozhodol súd o náhrade trov tohto konania tak, že priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť ich náhradu žalovanému s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie na Okresný súd Prešov v lehote 15 dní od jeho doručenia. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré procesnej uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 CSP).

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená v stanovenej lehote, možno sa jej plnenia domáhať návrhom na výkon exekúcie podľa osobitného právneho predpisu.